Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Jonstoni Historia Naturalis

Ioann. Ionstoni|| Historiae Natvralis|| De|| Piscibvs|| Et Cetis|| Libri V||

Jonston, Jan

Heilbrunna, MDCCLXVII.

VD18 90529014

Illustration: Tab. XLII. Balaena. Ein Grosser Wallfisch von 60. Schuch lang und 41 Schuch hoch.

urn:nbn:de:gbv:45:1-11089

Visual Library

Balæna. *Ein Groſser Wallfiſch von 60. Schuch lang, vnd 41 Schuch hoch.* Tab. XLII.

Landesbibliothek Oldenburg

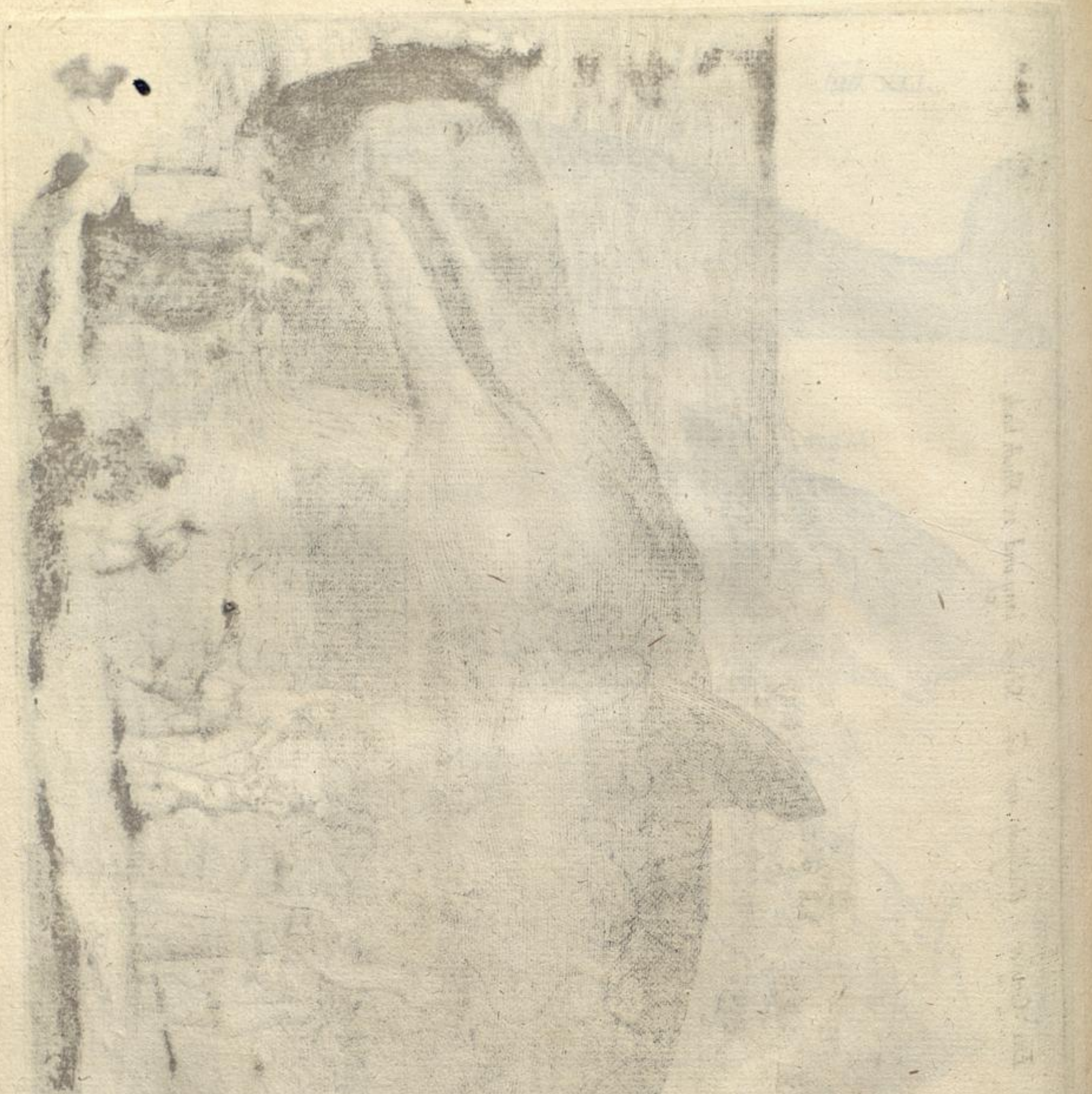

ut naviculas ſubmergat. *Roſtro* eſt brevi. *Fiſtula* caret. *Corio*, duro, nigro, integitur, ſine pilis, cui lepades, et oſtrea haerentia aliquando reperiuntur. *Internae partes*, veluti in Delphino. In ventriculo mucus, ſpuma, aqua, alga foetida, ambra inveniuntur, ut exinde carnivoram non eſſe colligas. Vitulos vivos parit. Carnis nullus *in Cibis* vſus, ſola lingua commendatur, ſale condita. Viginti tria ſaepe vaſa ea implentur. Μυςίκητον Ariſtotelis eſſe, vel exinde colligitur, quod pro dentibus ſetas, quibus intus os hirſutum eſt, habeat. Plinius muſculum marinum bene dixit, ſed pro duce Balaenae male poſuit.

Ariſtot. H. A. l. 3. c. 12.

Plin. H. N. l. 11. c. 37.

Physeter, qui et Phyſalus, παρὰ τὸ φυςῆν, id eſt a flando dicitur, quod copioſiorem aquarum eluviem prae caeteris efflare ſcribatur. Geſnerus eundem vel ſaltem affinem cum Puſti, qui πριςὴς, πρῆςις, et πρῖςις dicitur, facit, quem vide. Diverſum eſſe a Phyſalo maris rubri, ex deſcriptione videre eſt. Magnitudine hic adulti Gobionis, ſine ore, cum branchias tamen habeat, perniciem ei qui guſtaverit creat. Intumeſcit enim, tandemque ventris profluvio vita finitur. De *Deſcriptione* inter authores non convenit. Plinius ingentiſque columnae modo ſe attollere ſcribit. Solinus ſuper antennas navium velis quondam diluvium eructare addit, quod Strabo commune cetis in mari extero circa Turdetaniam facit. Turnerus portentoſae magnitudinis cetum facit, et ſingulos ſe eorum tantum aquae e fiſtulis, quas in capitibus habent ejaculantes vidiſſe, ut ſinguli ſingulas naves aquarum copia in profundum ſubmergerent, adjicit. Bellonius hoc ſolo a Balaenis differre, quod nullas praetenturas habeat, neque tam vaſta corporis mole, figuraque ſit magis tereti. Rondeletio eſt ore maximo, dentibus acutis, ſerratis, lingua carnoſa et magna, fiſtula longe quam reliquis craſſiore, pinguedine multa.

Aelian. H. A. l. 3. c. 18.

Plin. H. N. l. 9. c. 4.

Strabo Geogr. l. 15.

Articvlvs III.

De Puſte et Orca.

Tab. XLIII.

Aldrov. de Cetis c. 5.

Puſtes a ſecando, quod perniciſſime natet, dictus eſt. Perperam a Bellonio capite vaſto, rotundo, et cacabi figuram exprimente deſcribitur, quo modo namque aquam velociter ſecaret? Rondeletio eſt roſtro, valde longo, oſſeo, utrinque aculeato. Aculei validi ſunt, et Delphinorum dentibus ſimiles. Aloyſius Cadamuſtus ſerram aquaticam vocat, eaque in aſſamenta ſecari ligna ſcribit. Cluſius ipſius formae ratione inter Galeos ſeu caniculas reponi debere affirmat: eumque ita ex pictura deſcribit. Erat hic piſcis, inquit, corporis forma et colore Galeorum generibus, aut Caniculae Ariſtotelis valde ſimilis: nullis tamen maculis ut illa, conſperſam cutim habens, perinde tamen rudem, et inſtar Zygaenae cutis aſperam, fuſci in dorſo coloris, in ventre candicantis, et ſex pinnas habet; in lateribus, medio videlicet paene corpore binas, etc. Caput in longum et anguſtum, planum et firmum roſtrum porrigebatur, utrinque cum iis dentibus, ſive oſſeis firmiſque et rectis ſpinis, ex adverſo ſitis ſerrae inſtar munitum, viginti vel etiam pluribus, etc. Binos oculos in prona capitis parte habebat, binas nares in ſupina, et infra illa oris ſciſſuram, *ut Zygaenae* fere tranſverſam. Reperitur plerumque in Oceano occiduo.

Bellon. de Aquatilib. l. 1.

Aloyſius l. 6. Navigat.

Cluſius Exot. l. 6. c. 19.

Orca Latinis a vaſis olearii aut vinarii ſimilitudine dicitur. Quodnam apud Graecos habeat nomen, vix compertum, niſi vocabulo Orygis apud Strabonem, quem in mari extero circa Turdetaniam, ponit, veniat. Bellonius ocrynum Oppiani eſſe credit, ſed perperam. Thunni enim hic genus maximum. Delphino eſt corpore toto vigeſies craſſior, potiſſimum circa ventrem: Toto tergore atra, ventre ex albo roſeo,

Aldrov. c. 6.

Strabo Geogr. l. 3.

Landesbibliothek Oldenburg